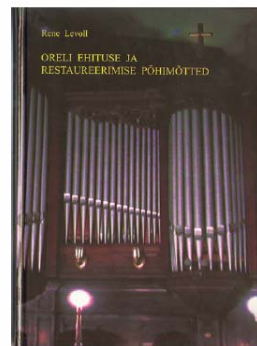

RAAMAT ORELITE E HITUSEST JA RESTAUREERIMISEST

Rene Levoll. Oreli ehituse ja restaureerimise põhimõtted. Estorel, 2006, 133 lk.

„Orelit pole ilmaasjata peetud pillide kuningaks. Tegemist on pilliga, kus ääretult suured muusikalised võimalused on saavutatud tänu üsna keerulisele mehhanismile. Võiks õigusega öelda, et oreli ehituslik kontseptsioon on interdistsiplinaarne. Oreliehitajal peavad olema teadmised laine füüsikast, akustikast, erinevate materjalide omadustest, kliimatilistest ja bioloogilistest mõjuritest, muusikast ja muusika ajaloo ning paljudest piasjadest,“ kirjutab Rene Levoll raamatu eessõnas. Raamat annab ülevaate oreli ehitusest alustades viledest ja heli tekkimisest nendes kuni oreli mehhanika toimimise põhimõtteni. Raamatu autor on samal teemal kaitsnud Tartu Ülikoolis magistriritöö. Suur osa autori poolt raamatus kirjandust põhineb meistritelt saadud suusõnalistel õpetustel ja isiklikel kogemustel. Teadmised oreli ehituse kohta on autor saanud praktilise töö käigus Norra oreli firmas Ryde & Berg Orgelbyggeri AB. Tinavilede valmistamist, parandamist ja vilede parameetrite arvutamist õpetas talle Soomes tegutsev saksa orelimeister Hans Heinrich. Uute pillide projekteerimise alased teadmised pärinevad rootsi oreliarhitektidelt Ulf Oлдаusilt ja Mann Varepilt.

Raamatus käsitletakse kultuuriväärtusega oreli kaitse ja restaureerimisega seotud probleeme. Eesti ligikaudu 150 orelist on valdav enamik kirikutes ja nõukogude perioodil nende remondi ning uuendamisega eriti ei tegeldud. Esimesel pilgul õnnetu olukord on nüüdseks paradoksaalsel kombel osutunud meie kultuuriväärtuste säilimise seisukohalt suureks vedamiseks. Nendes maades, kus oreleid pidevalt uuendati, on vanad autentset pillid nii hästi kui kadunud. Eestist on aga saanud omamoodi oreli muuseum; sellise unikaalse kollektsiooni olemasolu on rõhutanud mitmed Eestis esinenud organistid.

„Oreli ehituse ja restaureerimise põhimõtted“ on rikkalikult illustreeritud fotode, jooniste, skeemide ja tabelitega. Raamatu lõpus on ka lühike ingliskeelne kokkuvõte. Peale oreliehitajate, -restaatorite ja -mängijate, samuti oreli valdajate, võiks raamat huvi pakkuda teistelegi muusika-, ajaloo- ja kultuurihuvilistele.

PEEP PILLAK

Raamatut saab osta Eesti Muinsuskaitse Seltsist või tellida autorilt: estorel@uninet.ee